

Det er egentlig en Slutsten paa Agerbruget, om man vil, det er en Slags Tærkning i videre Forstand, som derved foregaar. Videre tror jeg ikke, at der i en nær Fremtid vil kunne drives Industri hos os med noget virkelig Udbytte. — Jeg nævnte før, at det vilde være heldigt for vor Befolkning, om man kunde komme til en stor Nedsættelse paa Afgiften af vort egentlige Forbrug, og der er jo allerede, saaledes som Lovforslaget nu foreligger fra Landsstinget, gjort ikke Ubetydeligt i denne Henseende. Jeg tror imidlertid, at man kunde gaa langt videre, men jeg tror rigtig nok ikke, at man vilde kunne gjøre det, medmindre man i dette Thing vilde gaa ind paa, hvad man aldrig tidligere har villet gaa ind paa her, nemlig at forhøje Brændevinsafgiften. Jeg tillod mig forrige Gang at nævne nogle Tal, over hvilke Folk faldt i Forbavelse, baade hvad det store Forbrug angaar, som jeg angav til 44 Mill. Potter, og med Hensyn til den store Afgift, som jeg mente, at man under visse Omstændigheder kunde lægge paa Brændevin. Et æret Medlem, som pleier at sidde her foran mig (Gad), trøede endog, at det var min Spøg, men det var det ikke. Tallene ere jo ialtfald ikke humoristiske; det veed det ærede Medlem godt, som pleier at beskæftige sig saa meget med Tal. Jeg skal derfor tillade mig at nævne, hvorledes denne Afgift stiller sig i de Lande, med hvilke vi nærmest kunne sammenligne os, og man vil da finde, at vor Afgift af Brændevin staar saa overordentlig lavt, at man vil studse deraf. Jeg vil ikke tale om de Lande, hvor Afgiften staar saa overordentlig høit, at der som f. Ex. i England betales 165 Dre af hver Pot Brændevin, reduceret til 8 Grader — en ganske overordentlig Forstjæl — eller som i Nordamerika, hvor der betales 86 Dre, eller som i Rusland, hvor Afgiften er 77 Dre, hvilket jo er en meget høi Afgift, som svarer, naaget der i dette Land, som bekendt, driffes overordentlig meget Brændevin. Men de Lande, med hvilke vi dog nærmest kunne sammenligne os, baade efter det Trin, hvorpaa deres Kulturudvikling staar, og efter Folkemængdens Størrelse, have ogsaa en betydelig høiere Brændevinsafgift end vi. I Norge, f. Ex., hvormed vi have haft Lovgivning tilfælles indtil 1814, er man siden den Tid kommen saa vidt, at der nu betales 65 Dre pr. Pot Brændevin, medens der hos os endnu kun betales Noget over 7 Dre. I Sverig betales der 29—30 Dre, og man staar der i dette Dieblit i Begreb med at forhøje sin Brændevinsafgift i Erfkjendelse af, at Brændevin er et

fortrinligt Statteobjekt, og at en høi Afgift har en folkeopdragende Karakter, idet man der som andetsteds, navnlig ogsaa i Norge, søger at vænne Befolkningen af med at drikke Brændevin. I Holland betales der 81 Dre pr. Pot. Tydskland er det eneste Land, der staar os nær i denne Henseende, idet der betales 11 Dre pr. Pot. Det har imidlertid en ganske særegen Bevandning, som Tydskerne sige, idet der i Tydskland er en stor Spiritfabrikation, navnlig af Kartofler, som er i Riddernes eller Godseiernes, for ikke at sige Zunkerens Hænder, hvilke jo have en meget betydelig Indflydelse i den tydske Stat. Jeg erindrer, at Eugen Richter har sagt i det tydske Parlament, da man vilde have flere Penge: Det kunne I faae, naar I ville gaa ind paa en Forhøielse af Brændevinsafgiften, men det vilde man ikke. Her er det omvendt; her er det os paa denne Side eller nogle af os, der nødig vilde gaa ind paa en Forhøielse af Brændevinsafgiften. Grunden ligger naturligvis i, at man anser Brændevin for en Fornødenhedsartikel for vor Befolkning. Jeg mener i denne Henseende, at det tværtimod er en for vor Befolkning meget skadelig Artikel baade i moralsk og sanitær Henseende, og jeg for mit Vedkommende skulde være med til at gaa meget vidt i en Forhøielse af Afgiften. Jeg tror ikke, at nogen Videnskabsmand endnu har paastaet, at Brændevinen er et egentligt Næringsstof, og naar det først gaar op for Befolkningen, at den ved at give en noget høiere Brændevinsafgift — blot ved at lægge en Dre til paa hver Bøgel Brændevin f. Ex. kan man strax naae 1,750,000 Kr., hvilket jo er en alvorlig Tilvæxt; men den kommer naturligvis af det store Forbrug — at den blot ved at lægge saa Meget til, hvad den betaler for Brændevinen, kan opnaa at faa Kaffe, Sukker, Ost, Petroleum, kort sagt alle virkelige Nødvendighedsartikler, meget billigere, saa er vor Befolkning saa forstandig, at den gjerne vil finde sig i at give Mere for at kunne drikke det Kvantum Brændevin, som den tror, at den behøver. Lad os tage f. Ex. en maadeholden Mand hertillands, og som drikker 50 Potter Brændevin om Aaret — det er maadeholdent efter det Kvantum, som han har Lov til at drikke som sin Kvotadel af det hele Forbrug — han betaler 3 Kr. 50 Dre om Aaret til Statskassen i Afgift deraf. Naar han nu f. Ex. skulde betale det Dobbelte, 7 Kr., og slog Noget af paa sit Forbrug, men han derimod sit sin Kaffe, sit Sukker osv. maaske 15 Kr. billigere end hidtil, saa vilde han snart se, at han var vel tjent dermed, og hvad ikke han var, vilde hans Familie være; thi